

Overzicht activiteiten: Academische Werkplaats 'Sociale relaties en Gehechtheid'

2018

ACADEMISCHE WERKPLAATS

Bartiméus :

- ① **Het kennisgebied sociale relaties en gehechtheid**
- ② **De academische werkplaats 'Sociale relaties en Gehechtheid'**
- ③ **Projecten en samenwerkingsverbanden en innovaties**
- ④ **Cursussen en trainingen**
- ⑤ **Presentaties/ studiedagen**
- ⑥ **Supervisie, consultatie en werkgroepen**
- ⑦ **Publicaties, voordrachten en posters**
- ⑧ **Nominaties, prijzen en erkenningen**
- ⑨ **M-these/ scripties**
- ⑩ **Buitenlandse werkbezoeken**
- ⑪ **Promoties**
- ⑫ **Databases / registers**
- ⑬ **Overige activiteiten**
- ⑭ **Tot slot**

1. Het kennisgebied sociale relaties en gehechtheid

Bartiméus en de Vrije Universiteit Amsterdam werken sinds 2001 intensief en structureel samen op het terrein van onderwijs en onderzoek voor mensen met visuele en visuele en verstandelijke beperkingen. Sinds 2009 gebeurt dit binnen het kader van een convenant tussen Bartiméus en de Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen, sectie Ontwikkelingspedagogiek. Deze sectie heeft een goede nationale en internationale reputatie op het gebied van onderzoek en onderwijs omtrent opvoeding, geestelijke gezondheid en zorg voor mensen met beperkingen.

De afdeling draagt bij aan het verder ontwikkelen van professionaliteit binnen de zorg voor kinderen en volwassenen met een beperking. Hierbij gaat het om het effectief benutten en vergroten van kennis omtrent 'practice based evidence' en 'evidence based practice'. Nadrukkelijke aandacht vragen de volgende onderwerpen: diagnostiek, de invoering en evaluatie van methodieken, vergaren van kennis omtrent relaties/gehechtheid m.b.t. de ontwikkeling, welbevinden van mensen met beperkingen, en professionaliteit van zorgverleners in de omgang met cliënten.

Bartiméus Afdeling Psychotherapie werd in 2005 erkend als een excellent centrum voor behandeling van psychiatrische problematiek bij mensen met een visuele beperking (Specialistische Geestelijke Gezondheidszorg; SGGZ). In 2015 affilieerde de afdeling zich met de branchevereniging GGZ-Nederland. Daarnaast bestaat er erkenning voor scholing tot gezondheidszorgpsycholoog en tot gezondheidszorgpsycholoog/specialist klinisch psycholoog met een praktijkopleidingsplaats bij Bartiméus-Reinaerde en samenwerking met de Robert Coppes Stichting.

Onze psychotherapeuten hebben veel ervaring. Zij hebben onderzoek gedaan naar de relatie tussen de kwaliteit van sociale relaties en gehechtheid. Bartiméus heeft hiermee hoogspecialistische kennis ontwikkeld ten aanzien van het kennisgebied gediagnosticeerde gehechtheidsproblematiek en/of aan gehechtheidsproblematiek verbonden psychiatrische problemen en stoornissen. Naast voortdurende kennisontwikkeling over de behandeling in de ambulante GGZ-afdeling is ook veel onderzoek gedaan naar preventie van het ontstaan van gehechtheidsproblematiek en zijn op dit gebied interventies ontwikkeld.

Voor alle kinderen geldt dat een veilige band met hun ouders de beste basis is voor een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling. Dit geldt uiteraard ook voor kinderen met een visuele en/of verstandelijke beperking. Als een kind zich veilig voelt, kan het zich positief ontwikkelen vanuit de eigen mogelijkheden en leert het zijn eigen emoties te reguleren. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat dit een zeer belangrijke voorwaarde is voor het ontwikkelen van een veilige gehechtheidsrelatie; het vormt de basis voor een zo gezond mogelijke sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van een kind. Een ouder is een veilige uitvalsbasis en een veilige thuishaven als hij de emoties van het kind op een juiste ofwel sensitieve manier kan spiegelen en verwoorden. Het herkennen en verwoorden is bij kinderen met een visuele, of visuele en verstandelijke beperking, extra moeilijk. Daarom is het kernthema van de academische werkplaats 'sociale relaties en gehechtheid'.

2. De academische werkplaats 'Sociale relaties en Gehechtheid'

Het doel van het expertisecentrum is om samen met partners te werken aan het effectief vergroten, verspreiden, implementeren en benutten van kennis (practice based evidence en evidence based practice). We willen de kwaliteit van kennisontwikkeling en kennisoverdracht op het gebied van 'sociale relaties en gehechtheid' verhogen ter bevordering van het welzijn van mensen met een visuele- of visuele-en-verstandelijk beperking. Ook werken we aan kwaliteitsverhoging van de zorg- en dienstverlening in de praktijk. De activiteiten zijn gericht op alle facetten van de kenniscyclus: kennisvraag signaleren, ontwikkelen en onderzoeken, realiseren, delen en toepassen, verzamelen en evalueren. In de eerste plaats is het belangrijk dat er aandacht is voor diagnostiek van gehechtheidsproblematiek en sociaal functioneren. Ten tweede is er veel aandacht voor het ontwikkelen, invoeren en valideren van methodieken die gericht zijn op het bevorderen van het psychisch welzijn van mensen met een visuele of visuele-en-verstandelijke

beperking. Ten derde is behalve het ontwikkelen ook het uitdragen van kennis belangrijk, zodat deze in de praktijk toepasbaar wordt. Dit doen we in de vorm van cursussen en modules ter bevordering van het welzijn van mensen met een visuele of visuele-en-verstandelijke beperking en ter ontwikkeling van veilige en stimulerende relaties.

De academische werkplaats is in 2018 aangesloten bij de Associatie van Academische Werkplaatsen in de Langdurige zorg.

Dit document biedt een overzicht van de interventies, producten en onderzoeken die zijn ontwikkeld en uitgevoerd. Ook is een inventarisatie opgenomen van de publicaties en de ontwikkelde scholingen en trainingen. Wij verwijzen bij veel onderzoeken en producten naar websites voor meer specifieke informatie.

3. Projecten en samenwerkingsverbanden en innovaties

3.1 Projecten

Titel project	Looptijd	Samenwerkingspartners (naam organisatie, afdeling)	Betrokkenheid Bartiméus / anderen (projectleider(s) en/of uitvoerenden)	Financier
Academische Werkplaats 'Sociale relaties en gehechtheid.	2018 -	Vrije Universiteit Amsterdam, Bartiméus	Dr. P.S. Sterkenburg (Bartiméus/VU), Dr. S. Kef, Dr. H. Giltaij	ZonMW – Academische werkplaats langdurige zorg
Biorespons systeem 'de slimme sok' Meer informatie over 'de slimme sok'.	2015 - 2019	Vrije Universiteit Amsterdam, TU/e, Koninklijk Visio, Bartiméus	K. Frederiks (TU/e & VU) & Dr. P.S. Sterkenburg (Bartiméus/VU)	VIVIS & Vereniging Bartiméus Sonneheerdt
Sociale Relaties en ICT. Website van het project Sociale relaties en ict.	2016 - 2020	Bartiméus, Vrije Universiteit Amsterdam, Ons Tweede Thuis, Cordaan, ASVZ, Prader-Willi Fonds, TU/e	Dr. P.S. Sterkenburg (Bartiméus/VU) & Drs. M. Wouda (OTT)	Zon - Gewoon Bijzonder
Robot Bart Stopt het piekeren Meer informatie over 'Robot Bart'.	2018 - 2019	Bartiméus, Vrije Universiteit Amsterdam, TU/e	Dr. E. Van Wingerden (VU), Dr. P.S. Sterkenburg (Bartiméus/VU), Dr. T. Lourens (TiViPE) & Dr. E.I. Barakova (TU/e)	Vereniging Bartiméus Sonneheerdt

Spelenderwijs spiegelen Meer informatie over 'Spelenderwijs spiegelen'.	2017 - 2019	Bartiméus, TU/e	Dr. P.S. Sterkenburg (Bartiméus/VU) & Dr. E.I. Barakova (TU/e)	Vereniging Bartiméus Sonneheerdt
EMB & ICT Video over project EMB & ICT.	2018 - 2022	Ben Sajat Centrum, Bartiméus, Vrije Universiteit Amsterdam, Ons Tweede Thuis, Cordaan, Ipse de Bruggen, Prader-Willi Fonds, TU/e	Dr. P.S. Sterkenburg (Bartiméus/VU), drs. Y. Heijnen (Cordaan en BSC) & drs. M. Wouda (OTT)	ZonMW - Gewoon Bijzonder
Meer Bewegen met het Lichtgordijn: praktijkgericht onderzoek naar het effect van het Lichtgordijn op beweging, activatie, alertheid en welbevinden	2018 - 2019	Bartiméus, Vrije Universiteit Amsterdam,	P.S. Sterkenburg (aanvrager), N. Nijhof, E. Hesselink, E. Velleman & H. Scholten	VIVIS
Development of a Mentalization Based Treatment protocol for adults with psychological/ psychiatric problems and a Visual Impairment (MBT-VI) and Mentalization Based Support for their relatives and caregivers (MBS-VI)	2018-2019	Bartiméus, Vrije Universiteit Amsterdam, RCS	P.S. Sterkenburg (Bartiméus/VU), J. Braakman (VU), F. Dekker (Bartiméus), P. Verstraten (RCS), E. Schipper	ZonMW-Inzicht GGZ project

Implementatie

1. Start gemaakt met VIPP-V implementatieplan.
2. Start met protocol MBT-VI voor volwassen cliënten met een normale begaafdheid en visuele beperking (Francien Dekker, Paula Sterkenburg, Jessica Braakman)

3.2 Innovaties, interventies en diagnostiek

In 2018 heeft Bartiméus aan de volgende innovaties, nieuwe interventies en vormen van diagnostiek een substantiële bijdrage geleverd:

Naam van innovatie, interventie, diagnostiek	Korte toelichting	Is/wordt er (wetenschappelijk) onderzoek naar gedaan naar de effectiviteit?	Is het product binnen en/of buiten Bartiméus bekend
"Slimme sok + flowerapp"	Metten van arousal	Ja	Intern en extern
Serious game 'Jij&Ik'	Bevorderen van Mentaliseren bij mensen met een licht verstandelijke beperking	ja	Intern en extern
HiSense app MVB+LVB	Bevorderen van sensitiviteit en responsiviteit bij begeleiders	ja	Intern en extern
Checklist Aansluiten en stimuleren	Bevorderen van aansluiten bij mensen met een EMB	ja	Intern en extern

4. Cursussen en trainingen

Het volgende overzicht omvat alle cursussen die door Bartiméus zijn ontwikkeld, of waaraan Bartiméus een belangrijke bijdrage heeft geleverd bij de ontwikkeling:

Orthopedagogen/psychologen

1. Orthopedagoog Generalist opleiding VU Amsterdam Blok van 10 dagdelen (januari en februari 2018): 'Behandeling van mensen met een visuele- of visuele-en-verstandelijke beperking' H. Giltaij, M. Weijburg & P.S. Sterkenburg.
2. RINO Cursus ITGG, Utrecht jan & febr 2018. P.S. Sterkenburg & H. Hokke.
3. RINO MBB cursus, Utrecht jan & febr 2018. F. Dekker & P.S Sterkenburg.
4. Cursus N=1 in company, OTT, Middelpolder. januari – juni 2018. P.S. Sterkenburg.
5. Gehechtheid: signaleren en behandeling. De Hartekamp, Heemstede en Heemskerk. 9 en 23 april 2018. K. van Haaften en M. Weijburg.
6. Cursus Leiden PDBO verstandelijke beperking, gehechtheid en MBB, december 2018, K. van Haaften en M. Weijburg
7. RINO cursus Training Disturbances of Attachment Interview (DAI), 3 dagen, Utrecht, oktober-december 2018, H. Giltaij, M. Oosterman & C. de Schipper.
8. RINO incompany cursus MBB voor OTT, 3 dagen, Amstelveen, oktober-december 2018, F. Dekker-van der Sande & P.S. Sterkenburg

5. Presentaties/ studiedagen

5.1 Voor medewerkers van Bartiméus en Ons Tweede Thuis

1. Hightea bijeenkomst door TU/e studenten mbt project 'stimulerend spelen' 1 februari 2018.
2. Hightea bijeenkomst. Effect van het biorespons systeem. K. Frederiks 7 juni 2018.
3. Stand bij OTT festival van 8 tot 10 juni 2018 mbt 'Sociale relaties en ICT'. (M. Wouda, E. van Wingerden, D. Kluvers, P.S. Sterkenburg).
4. Lezing MBB en veerkracht; afscheidssymposium Margriet Verweij Bartimeus Zeist, 24 april 2018 (F. Dekker-van der Sande).
5. Kennisdag Bartiméus, Robert Coppes Stichting en Visio 14 juni 2018. Het effect van het biorespons systeem voor begeleiders van volwassenen met een visuele- en (zeer) ernstig verstandelijke beperking. (K. Frederiks & P.S. Sterkenburg). (2x workshop).
6. Kennisdag Bartiméus, Robert Coppes Stichting en Visio 14 juni 2018. Mentaliseren. (F. Dekker-van der Sande & P.S. Sterkenburg). (2x workshop).
7. Kennisdag Bartiméus, Robert Coppes Stichting en Visio 14 juni 2018. mindfulness en compassietraining voor mensen met een visuele/ verstandelijke beperking (M. Koemans, Visio en H. Hokke 2 workshops).
8. Kennisdag Bartiméus, Robert Coppes Stichting en Visio 14 juni 2018. Psyvisnet (H. Giltaj & L. Theunissen) (2x workshop).
9. Training MBB team Achterhoeklaan 1 Februari 2018 (F. Dekker-van der Sande).
10. Training MBB team Muziekstraat 1 Mei 2018 (F. Dekker-van der Sande).
11. Training MBB team Ganzenstraat 3 Juli 2018 (K. van Haaften)
12. Hightea bijeenkomst 18 okt 2018 pilot compassietraining Y. Zoutenbier en H. Hokke.

KENNISDAG 2018

5.2 Presentaties voor medewerkers extern

1. MBB training Gezinshuis Driestroom, Villa saron, Baarn, F. Dekker-van der Sande.
2. MBB training Philadelphia, klooster Driebergen, F. Dekker-van der Sande.
3. 10 inzichten rondom het verbeteren van de sociale participatie van jongeren en jongvolwassenen met een visuele beperking, Kennisdag Bartiméus, Robert Coppes Stichting en Visio 14 juni 2018, E. Heppe en S. Kef
4. The relation between perceived stigma, self-esteem, stress mindset and size of the personal network. Poster op ECPVI congres in Thessaloniki, 30 oktober-2 november 2018, S. Kef.
5. 10 tips ter verbetering van de sociale participatie van jongeren en jongvolwassenen met een visuele beperking. Klankbordgroep professionals, ouders en alumni SO-onderwijs Visio Grave, 12 november 2018, S. Kef.
6. Social participation of adolescents with a visual impairment: social support, mentoring, and psychosocial functioning, presentatie aan AOB'ers Bartimeus Lochem, 30 juni 2018, E. Heppe.
7. Psychologische basisbehoeften van jonge mensen met een visuele beperking: Effecten van Mentor Support, presentatie binnen een Symposium op het congres Focus op Onderzoek Ede, 1 juni 2018. E. Heppe.
8. Social Participation of persons with visual impairments: guides pathways and milestones (Deel 2), presentatie bij ILO 6+ bijeenkomst Den Bosch, 19 juni 2018, E. Heppe.
9. 10 Inzichten rondom het verbeteren van de sociale participatie van Jongeren met een visuele beperking, presentatie ouderavond school van Visio in Amsterdam, 14 oktober 2018, E. Heppe.

10. Evaluation of the effectiveness of a community-based mentoring program on psychosocial functioning and social participation: A randomized controlled trial, Presentatie op ECPVI congress in Thessaloniki, 30 oktober-2 november 2018, E. Heppe.
11. Evaluation of the effectiveness of a community-based mentoring program on psychosocial functioning and social participation: A randomized controlled trial, Presentatie op Childhood visual impairment and mental health: Science into practice congress in London, 2 – 4 juli 2018, E. Heppe.

5.3 Studiedagen / congressen (als deelnemer)

1. Wereld Café: Samen voor vermarkten van kennisproducten bij Bartiméus. 5 februari 2018. Bartiméus Zeist, P.S. Sterkenburg en K. Frederiks.
2. Inzicht ontmoetingsdag 'Activeren van eigen regie door innovatie technologie' 19 februari 2018. Ermelo, P.S. Sterkenburg.
3. ASCT training, 29 november 2018, K. van Haften en M. Weijburg
4. Integratieve Persoonlijkheidsdiagnostiek, 4 dagen, november 2018, NVP Utrecht, H. Giltaij.
5. MBT Nederland vervolgtraining door A. Bateman en P. Fonagy, 2 dagen, Breda, F. Dekker- van der Sande.
6. MBT training bij MBT Nederland, K. van Haften, M. Weijburg en H. Hokke.

6. Supervisie, consultatie en werkgroepen

6.1 Gevolgde supervisie/intervisie

1. Supervisie tot MBT-therapeut, supervisor Dr. Dawn Bales, F. Dekker- van der Sande.
2. Intervisie MBT en MBB Bartiméus, M. Weijburg, K. van Haften, H. Hokke, F. Dekker-van der Sande.

6.2 Geboden supervisie en werkbegeleiding 2018

1. Supervisie aan drie orthopedagoog-generalisten voor NVO diagnostiek aantekeningen Vrije Universiteit.
2. Supervisie aan orthopedagogen/gz-psychologen m.b.t. toepassing van ITGG Bartiméus.
3. Begeleiding van 2 gz-psychologen in opleiding Bartiméus.
4. Begeleiding van klinisch psycholoog in opleiding Bartiméus.
5. Supervisie aan klinisch psycholoog in opleiding Melody Psycare betreffende wetenschappelijk onderzoek, H. Giltaij.
6. Supervisie spelpsychotherapie aan Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP i.o. Bartimeus Dienstverlening.
7. Supervisie aan orthopedagoog mbt toepassing van ITGG Amerpoort.

6.3 Consultatie door CCE

- Consulent CCE diagnostiek gehechtheid en mentaliseren; diverse casussen, F. Dekker & K. van Haften.

6.4 Werkgroepen/werkplaatsen binnen Bartiméus

- Werkgroep Wetenschappelijk onderzoek – Bartiméus (P.S. Sterkenburg, voorzitter).

6.5 Werkgroepen/activiteiten buiten Bartiméus

1. Namens Bartiméus - ZonMw-Inzicht stuurgroeplid, vanaf 2010, P.S. Sterkenburg.
2. Namens Bartiméus - Coördinator convenant VU-Bartiméus, vanaf 2009, P.S. Sterkenburg.
3. Member of the "Comité van Aanbeveling" Stichting Voorlezen-plus®!. Vanaf 2014, P.S. Sterkenburg.
4. Associated Member of the Scottish Sensory Centre, Edinburgh Scotland, vanaf 2014, P.S. Sterkenburg.
5. Member of the Network of Europeans on Emotional Development (NEED), vanaf 2015, P.S. Sterkenburg.
6. Werkgroep: Multidisciplinaire Richtlijnen Ketenzorg Visuele Beperkingen bij mensen met een verstandelijke beperking', vanaf 2017, P.S. Sterkenburg.
7. Jury lid in de 1° Vlaams-Nederlandse prijs prof. dr. Anton Doen (2017-2018), P.S. Sterkenburg.
8. Programmaraad Ben Sajetcentrum Amsterdam, vanaf 2015, P.S. Sterkenburg.
9. Bestuurslid European Association for Mental Health in Intellectual Disability, vanaf 2018, P.S. Sterkenburg.
10. Namens Bartiméus ZonMw InZicht stuurgroeplid, S. Kef.
11. Lid van verdienste NVO (diverse), S. Kef.

12. Lid van Raad van Advies van NSGK (Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind), S. Kef.
13. Lid van bestemmingscommissie (innovatie projecten) NSGK (Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind), S. Kef.
14. Lid van begeleidingscommissie NSGK Jubileum-project Samen in 1 school, S. Kef.
15. Hoofddocent van de VGN Masterclass Wetenschappelijk onderzoek in de Gehandicaptenzorg, S. Kef.
16. Lid van redactiecommissie Markant, portefeuille wetenschappelijk onderzoek, S. Kef.
17. Lid van redactiecommissie Oog (magazine van de Oogvereniging), S. Kef.
18. Lid Expertisegroep Psychiatrie en Visuele Beperking; samenwerkingsverband Bartimeus - Robbert Coppes Stichting – Visio, H. Giltaij.
19. Lid Projectgroep Psyvisnet, samenwerkingsverband Bartimeus - Robbert Coppes Stichting – Visio, H. Giltaij.
20. Lid Klankbordgroep ZonMw Project Development of a Mentalization Based Treatment protocol for persons with a visual impairment (MBT-VI), H. Giltaij.
21. Lid Community of Practice ZonMw Project Exploring tailored strategies for diagnosing and treating PTSD in adults with VI, H. Giltaij.
22. Lid Projectgroep ZonMw Programma Academische Werkplaats Sociale Relaties en Gehechtheid, H. Giltaij.
23. Lid Projectgroep Programmaraad Visuele Sector Programma Het (h)erkennen en bespreekbaar maken van psychische en psychiatrische klachten bij volwassenen met een visuele beperking, H. Giltaij.

7. Publicaties, voordrachten en posters

7.1 Publicaties

Onderstaand een overzicht van (wetenschappelijke) publicaties in (inter)nationale gezaghebbende tijdschriften en vaktijdschriften.

Auteurs namens de instelling of werkend vanuit het convenant tussen Bartiméus en VU Amsterdam), zijn vet gedrukt.

1. De Groot, J., Wingerden – Fontein, E., **Sterkenburg, P.S.**, Lourens, T., Barakova, E.I. (2018). Self-disclosure in a conversation- and game-based human robot interaction for people with a visual and intellectual disability. 27th IEEE International Conference on Robot and Human Interactive Communication. https://ras.papercept.net/conferences/conferences/ROMAN18/program/ROMAN18_ContentListWeb_2.html#tubt3
2. Heppe, E. C. M., Kupersmidt, J. B., Kef, S. & Schuengel, C., (2018) Does having a similar disability matter for match outcomes?: A randomized study of matching mentors and mentees by visual impairment. Journal of Community Psychology.
3. **Luttik, E., Overbeek, M., & Sterkenburg P. S.** (2018). Werkgerelateerde vermoeidheid bij werknemers met een visuele beperking en het effect van een interventie gericht op energiemangement. Gedrag & Organisatie: Tijdschrift voor Sociale, Arbeids- en Organisationspsychologie, 31(1), 50-72.
4. Platje, E., **Sterkenburg, P.**, Overbeek, M, Kef, S. & Schuengel, C. (2018). The efficacy of VIPP-V parenting training for parents of young children with a visual or visual-and-intellectual disability: a randomized controlled trial, Attachment & Human Development, 20, 1-18. DOI: 10.1080/14616734.2018.1428997
5. **Sterkenburg, P.S.** & Vacaru, V.S., (2018). Empathy and personal distress of caregivers working for people with disability: The effectiveness of a serious game intervention. Disability and Health Journal, 11(4): 576–582 <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2018.03.003>
6. van Wingerden E., **Sterkenburg, P.S.**, & Wouda, M. (2018). Improving empathy and self-efficacy in caregivers of persons with intellectual disabilities, using m-learning (HiSense APP-ID): study protocol for a randomized controlled trial. Trials,19:400, 1-8. <https://doi.org/10.1186/s13063-018-2772-7>
7. Heppe, E.C.M. (2018) Social participation of adolescents with a visual impairment. Social support, mentoring, and psychosocial functioning. Dissertation FGB, VU. Ridderkerk: Ridderprint BV. Digitaal beschikbaar via onder andere <https://research.vu.nl/en/publications/social-participation-of-adolescents-with-a-visual-impairment-soci>
8. Lievense, P., Vacaru, S., Liber, J., Bonnet, M. & **Sterkenburg, P.S.** (2018). “Stop bullying now!” Investigating the effectiveness of a serious game for teachers in promoting autonomy-supporting strategies for disabled adults: a randomized controlled trial. Disability and Health Journal, nov. <https://doi.org/10.1016/j.dhjo.2018.11.013>

Hoofdstukken in boeken:

1. **Dekker – van der Sande, F. & Sterkenburg, P.S.** (2018). Mentaliseren ist erlernbar: Einführung in die mentalisierungs-basierte Unterstützung. In T. Sappok (Eds). Psychische gesundheit bei intellektueller entwicklungsstörung: ein lehrbuch für die praxis. (pp. 440-448). Stuttgart: W. Kohlhammer GmbH.

2. **Sterkenburg, P.S.** (2018). Bindingsbasierte Therapie. In T. Sappok (Eds). Psychische gezondheid bei intellektueller entwicklungsstörung: ein lehrbuch für die praxis. (pp. 431-439). Stuttgart: W. Kohlhammer GmbH.
6. Inzicht ontmoetingsdag terugkoppeling.

7.2 Publicatie van abstracts

Het volgende abstract is in 2018 gepubliceerd. (Peer-reviewed + gepubliceerd.)

- **Sterkenburg P.S.**, van Benten I., Platje E., Overbeek, M., Kef, S., Schuengel, C. The importance of the working alliance between parent and professional. International Journal of Integrated Care. 2018;18(s2):381. DOI: <http://doi.org/10.5334/ijic.s2381>

7.3 Overige publicaties

1. Markant, 28-02-2018: Gehechtheidsstoornissen kunnen beter worden vastgesteld, H. Giltaij
2. Voorwoord in het boek 'Samen werkt het beter: praktijkboek oplossingsgericht werken in de gehandicaptenzorg' (2018). Auteurs E. van der Giessen en H. Verzaal. Voorwoord door P.S. Sterkenburg.
3. Bartiméus Wonen nieuwsbrief sept 2018 door P.S. Sterkenburg.
4. Kennisplein gehandicaptenzorg: <https://www.kennispleingehandicaptensector.nl/onderzoek/gewoon-bijzonder/sociale-relaties-ict/pauline-sterkenburg-interview>
5. Bartiméus Kennis magazine: jan 2018. 'Onderzoek en praktijk gaan bij ons hand in hand'. Door J. van der Leij.

7. RINO Docentenmagazine 01/2018: Nieuw instrumentarium geeft grip op diagnostiek van gehechtheid gerelateerde stoornissen, interview H. Giltaij.
8. Ouderschap bij mensen met een visuele beperking. Dedicon, S. Kef 2018
9. 15/8/18 Interview met P. van Woudenberg en P.S Sterkenburg over onze academische werkplaatsen op de website van Vilans. <https://www.vilans.nl/artikelen/bartimeus-van-zorginstelling-naar-zorg-en-expertiseorganisatie>. 'Structurele financiering en ondersteuning van academische werkplaatsen en expertisecentra is belangrijk, want wat we hebben opgebouwd werkt goed en dat heeft echt een duurzaam karakter nodig.

7.4 Voordrachten en posters

Onderstaand een overzicht van presentaties en posters op internationale congressen:

1. Op uitnodiging: Betekenisvolle relaties voor goede zorg. Ipse de Bruggen, Zevenhuizen. Plenair en 2 x werkgroepen. P.S. Sterkenburg.
2. Op uitnodiging: Behandeling van gehechtheidsproblematiek. 's Heeren Loo, Amersfoort. 21 februari 2018. Studiemiddag.
3. Op uitnodiging: Gehechtheid en Behandeling van Verstoorde Gehechtheid. Noord-Wes Universiteit Potchefstroom Zuid Afrika. 26 maart 2018 (masterclass).
4. Ben Saject Centrum congres, 20 april 2018. Amsterdam. Wat is de toekomst van de zorg voor mensen met een (lichte) verstandelijke beperking in Amsterdam.

- Prof dr. C. Schuengel en prof. dr. M. Kremer in gesprek met betrokkenen bij de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. (Presentatie-gesprek).
5. Ben Sajeet Centrum congres, 20 april 2018. Wat kan technologie doen voor mensen met een verstandelijke beperking? M. Wouda, S. van Wijngaarden, H. Blom-You, E. van Wingerden & P.S. Sterkenburg (workshop 2x).
 6. NetWerkbijeenkomst 6 april 2018. Sociale relaties en ICT. Cordaan Amsterdam, S. van Wijngaarden, H. Blom-You, E. van Wingerden, M. Wouda, P.S. Sterkenburg
 7. Op uitnodiging: Internationaler Fuchtag zur emotionale Entwicklung (SEO) bei Menschen mit geistiger Behinderung. Stiftung Liebenau. 17 mei 2018. Ravensburg, Duitsland. Integrierte Therapie Fur Bindungs- und Verhaltensstorungen. P.S. Sterkenburg. (Plenaire presentatie).
 8. Congres Psychiatrie en LVB. 17 mei 2018. Utrecht. Diagnostiek van gehechtheid gerelateerde stoornissen. H. Giltaij (workshop).
 9. ICIC18 23-25 mei '18. Nieuwegein. The importance of the working alliance between parent and professional P.S. Sterkenburg, I. van Benten, E. Platje, M. Overbeek, S. Kef, C. Schuengel. (poster).
 10. WAIMH Conference 26-30 mei '18. Rome. Investigating the use of the checklist 'Attune and Stimulate' on a South African sample of mother-child dyads: fighting the influence of adversity N. Hoffman & P.S. Sterkenburg (presentatie).
 11. WAIMH Conference 26-30 mei '18. Rome. Early Care Experiences and Adult Psychopathology: the United States and the Netherlands. Mary S. Tarsha, S. Park and P.S. Sterkenburg (poster).
 12. Congres Ben Sajeet Centrum. 20 april 2018. Wat kan technologie doen voor mensen met een verstandelijke beperking? S. van Wijngaarden, H. Blom-You, E. van Wingerden, M. Wouda, P.S. Sterkenburg (presentaties).
 13. Focus op onderzoek. Ede 1 juni 2018. Mini-symposium Sociale relaties en ICT. S. van Wijngaarden, H. Blom-You, E. van Wingerden, M. Wouda, P.S. Sterkenburg (presentaties).
 14. Focus op onderzoek. Ede 1 juni 2018. Joint Attention bij mensen met een visuele- en (zeer) ernstige verstandelijke beperking: het effect van het gebruik van de slimme sok P.S. Sterkenburg, K. Frederiks, E. Barakova, L. Feijs (poster).
 15. Op uitnodiging: Childhood visual impairment and mental health: science into practice 2 – 4 July 2018. London. Early parenting of infants and young children with visual impairments: research and support. P.S. Sterkenburg (plenaire presentatie).
 16. ICPP 2018 : 20th International Conference on Psychology and Pharmacology. 15-16 November Cape Town South Africa. Reliability of the 'Attune and Stimulate Mother-Infant checklist. N. Hoffman, J. Nel, M. Stern, D. Stein, P.S. Sterkenburg (presentatie).
 17. Op uitnodiging: Scottish Sensory Centre. 3 december 2018. Edinburgh Scotland. Using ICT to contribute to social relations and wellbeing of children with a visual or visual-and-intellectual disability. P. S. Stekenburg (seminar).
 18. Fortior '(Zelf)regulatie Symposium. 13 december 2018. Tilburg. Co-regulatie en het bevorderen van zelfregulatie bij mensen met een Ernstig Meervoudige Beperking.

8. Nominaties, prijzen en erkenningen

- De Academische Werkplaats is betrokken bij het onderzoek van Y. Kruithof die met haar spel 'Ziejewel' voor de top 3 genomineerd is voor de VGN gehandicaptenzorgprijs 2018.

9. M-these/ scripties

9.1 M-theses

1. Tim Joling. (2018). Het effect van een bio-respons systeem op de sensitiviteit van de begeleider van volwassenen met een ernstige meervoudige beperking. Eerste beoordelaar: dr. P.S. Sterkenburg, Tweede beoordelaar: dr. E. van Wingerden.
2. Angela van der Ende. (2018). Ontwikkeling van de checklist Aansluiten & Stimuleren voor begeleiders van cliënten met een EMB. Eerste beoordelaar: dr. P.S. Sterkenburg Tweede beoordelaar: dr. M. Oosterman.
3. Robin van Dijk. (2018). Instrumentontwikkeling voor het Verminderen van het Stressniveau bij Volwassenen met een Ernstig Meervoudige Beperking (EMB). Eerste beoordelaar: dr. P.S. Sterkenburg Tweede beoordelaar: dr. E. van Wingerden.
4. Pála Björk Kúld. (2018). The effect of the Bioresponse system on joint attention, stress and caregivers' sensitivity in the interactions between people with multiple disabilities and their caregivers: A multiple baseline study. Eerste beoordelaar: dr. P.S. Sterkenburg Tweede beoordelaar: dr. A. Kleiboer
5. Siham Mechbal. (2018). Effect van het bioresponsesysteem bij cliënten met een visuele en ernstig verstandelijke beperking. Eerste beoordelaar: dr. P.S. Sterkenburg Tweede beoordelaar: dr. E. van Wingerden.

6. Sara Colijn. (2018). Het effect van de HiSense app MVB+LVB op de mate van sensitiviteit en responsiviteit van begeleiders binnen stichting Ons Tweede Thuis. Eerste beoordelaar: dr. E. van Wingerden. Tweede beoordelaar: dr. P.S. Sterkenburg
7. Rosa Udo (2018) Samenhang van Stigma, Zelfwaardering, Stress Mindset en Netwerkgrootte bij Volwassenen met een Visuele Beperking. Eerste beoordelaar dr. S. Kef
8. Florence Na (2018) De relatie tussen sociale steun en welbevinden bij jongeren met een visuele beperking in de transitie naar jongvolwassenheid. Eerste beoordelaar dr. S. Kef
9. Janneke van Aalst (2018) De Invloed van Onderwijs, Verstedelijking, Zelfwaardering en Ernst Visuele Beperking op Sociale Participatie bij Jongvolwassenen met een Visuele Beperking. Eerste beoordelaar dr. S. Kef

9.2 B-theses studenten Pedagogische wetenschappen

1. Begeleiding van 8 B-these studenten; Begeleider dr. P.S. Sterkenburg
2. E. van Kreuning (2018) Het Verband tussen Autonomie en Vermoeidheid van Jongvolwassenen met een Visuele Beperking; begeleider Dr. S. Kef.
3. H. Alhari (2018) De Samenhang Tussen Herinneringen aan De Opvoeding en Autonomie, Competentie en Verbondenheid bij Jongvolwassenen met een Visuele Beperking; begeleider Dr. S. Kef

4. K. Halasar (2018) Het verband tussen herinneringen aan de opvoeding en vermoeidheid bij jongvolwassenen met een visuele beperking; begeleider Dr. S. Kef.
5. M. Hanssen (2018) Autonomie en satisfactie van de psychologische basisbehoeften bij jongvolwassenen met een visuele beperking; begeleider Dr. S. Kef.

10. Buitenlandse werkbezoeken

1. Mrs. S. Watson, Adelaide Australia 8 juni 2018.
2. Dr. Rinat Feniger-Schaal, The Center for the Study of Child Development The Graduate School of Creative Art Therapies University of Haifa, Israel (28-06-2018).
3. Prof. dr. Peter Langdon, Kent University UK (06-07-2018).
4. 2 ZA master studenten (1 maand).
5. 2 ZA master research studenten (2 maanden).
6. A. Reisz, PhD-student and lecturer at the University of Pretoria South Africa, 15 maart 2018.
7. 6 professionals uit Zwitserland, 29 en 30 oktober 2018.

11. Pomoties

- E. Heppe (extern) 'Social participation and adolescents with a visual impairment: social support, mentoring, and psychosocial functioning'. (promotor C. Schuengel; co-promotor S. Kef).
https://fgb.vu.nl/nl/nieuws-agenda/agenda/2018/apr-jun/29juni_ecm-heppe.aspx

12. Databases / registers

- Training Disturbances of Attachment Interview opname in SKJ Kwaliteitsregister Jeugd (via Opleidingsinstituut RINO Groep Utrecht).

13. Overige activiteiten

1. Zagreb Kroatië 26 april tot 28 april 2018: Voorbereiding van het European Association for Mental Health in Intellectual Disability congres van 2019. P.S. Sterkenburg
2. Redactielid voor het tijdschrift: Advances in Autism (Emerald Publishing), vanaf 2017, P.S Sterkenburg

14. Tot slot

In dit document heeft u de (wetenschappelijke) inspanning kunnen lezen van de Academische Werkplaats 'Sociale relaties en gehechtheid' in 2018. Alle activiteiten zijn en worden ontwikkeld om de kwaliteit van leven voor mensen met een visuele en/of verstandelijke beperking te vergroten. Bartiméus richt zich hierbij alleen op de combinatie van deze beperkingen. De samenwerking is er echter ook op gericht om alle kennis breder binnen de gehandicaptenzorg en het onderwijs te verspreiden.

Vermelde organisaties:

Naam	Omschrijving
Ambiq	Orthopedagogisch Behandelcentrum voor kinderen met een licht verstandelijke beperking
ASVZ	Diagnostiek, behandeling en begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking
Bartiméus Academie	Deskundigheidsbevordering van professionals in zorg en onderwijs rondom een groot aantal thema's.
Ben Sajet Centrum	Brengt onderzoekers, professionals en opleiders bij elkaar om het leven van kwetsbare mensen te verbeteren.
Cordaan	Helpt iedereen die verpleging, verzorging, begeleiding en/of ondersteuning nodig heeft.
Fonds NutsOhra	Ondersteunt initiatieven die kwetsbare groepen in de samenleving kansen bieden en een betere kwaliteit van leven.
Gewoon Bijzonder	Nationaal Programma Gehandicapten, voor betere zorg en ondersteuning voor mensen met een verstandelijke of meervoudige beperking, of niet-aangeboren hersenletsel (Regie ZonMw).
Hogeschool Amsterdam	
Iipse de Bruggen	Biedt zorg aan verstandelijk- en meervoudig gehandicapten in Zuid-Holland.
Metropolisfilm	Vervaardigt documentaires in opdracht en als autonome projecten.
Ons Tweede Thuis (OTT)	Werkt samen aan een goed leven. Voor mensen met verstandelijke beperking, niet-aangeboren hersenletsel of autisme.

Prader-Willi Fonds	Financiert wetenschappelijk onderzoek op het gebied van het Prader-Willi syndroom en activiteiten die de beschikbare kennis bundelen en uitdragen.
RINO Utrecht	Biedt opleidingen, cursussen en trainingen (ook incompany en maatwerk) voor de geestelijke gezondheidszorg en aanverwante sectoren.
ROC Amsterdam	
Tanja Sappok Berlijn	Behandelcentrum voor mensen met een verstandelijke beperking
TU/e, Technische Universiteit Eindhoven	Department of Industrial Design
Twentse Zorgcentra	Wonen, dagbesteding en ambulante begeleiding en behandeling voor mensen met een verstandelijke beperking.
Vereniging Bartiméus Sonneheerdt	Maakt zich sterk voor blinde en slechtziende mensen door geld in te zamelen en bewustwording in de samenleving te creëren.
Vilans, Kennisplein	Verbetering wonen, welzijn en zorg voor ouderen door innovatieve instrumenten en aanpakken beschikbaar te maken.
VIVIS, Vereniging van Instellingen voor mensen met een Visuele beperking	Werkt aan kwalitatief hoogwaardige, passende zorg- en dienstverlening voor mensen met een visuele beperking en eventueel bijkomende beperkingen.
Vrije Universiteit Amsterdam	Faculteit der Gedrags- en Bewegingswetenschappen, Afdeling ontwikkelingspedagogiek.
Vrije Universiteit Amsterdam	Faculteit der Psychologie en Pedagogiek, afdeling Ontwikkelingspedagogiek.
ZonMw	Financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.